Eelerwoude
Op weg naar 100% natuurinclusief

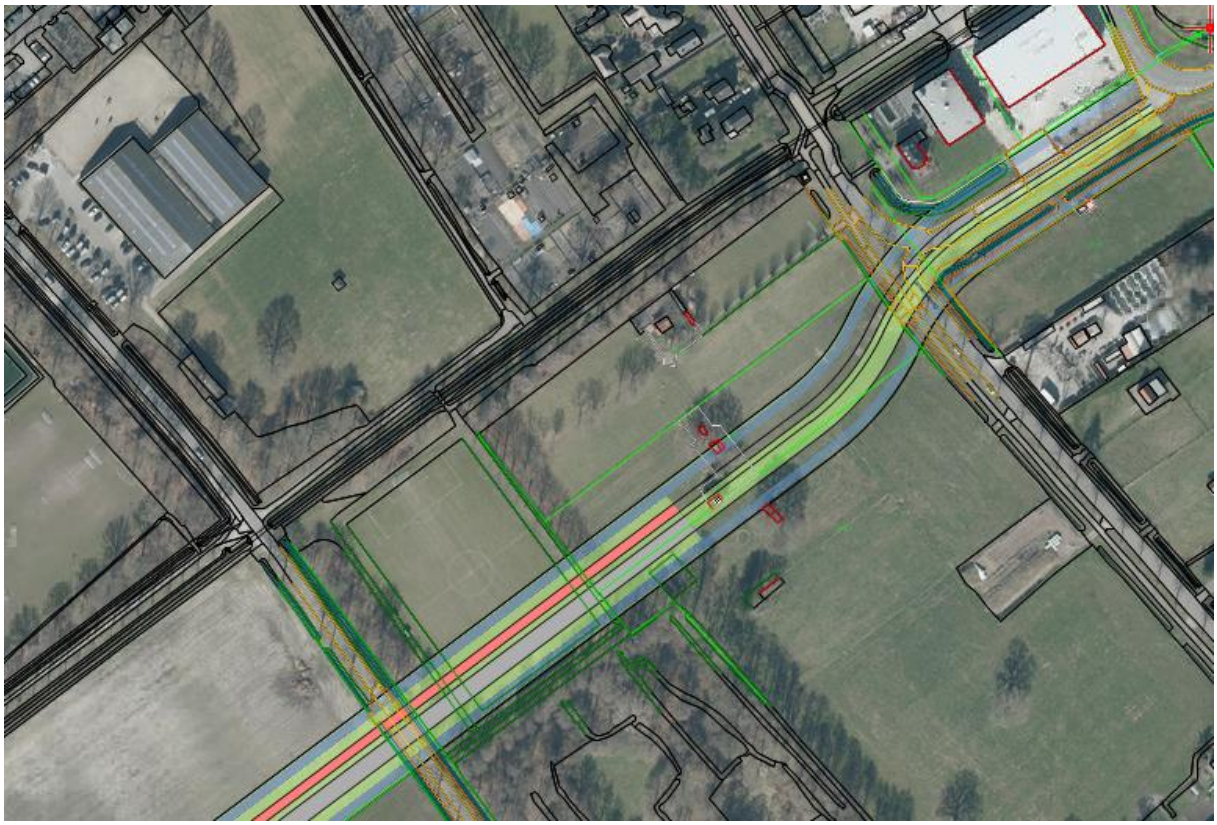
Landschappelijke inpassing

Alternatievenstudie Randweg Vriezenveen zuid

Projectnummer:	206690
Datum:	13 september 2024
Projectleider:	Elisabeth Floris
Opgesteld:	Lars Beurskens

Ontsluiting masterplan als basis

Dit advies gaat in op een mogelijke alternatieve locatie/tracé voor de ontsluitingsweg in het masterplan Vriezenveen zuid, specifiek ten noorden van de oude begraaplaats. Eelerwoude is gevraagd door de gemeente om met een alternatief plan te komen. Hierbij zet Eelerwoude in op een integraal plan met meerwaarde op diverse thema's. Daarbij geldt een rijbaan van 7,5m breedte en een fietspad van 4m breedte als uitgangspunt.

Figuur 1: locatie ontsluiting van masterplan ten noorden van oude begraafplaats.

Voor de alternatievenstudie zijn door middel van een bureaustudie uitgangspunten (randvoorwaarden) opgesteld. Op basis van onderstaande bronnen[1], veldbezoek en landschapsanalyse. Deze vormen de basis voor het schetsontwerp.

[1] LOP Twenterand, Oversticht Advies, IMOSS masterplan, Alternatievenstudie Twenterand

Inspiratie en uitgangspunten uit gebied en beleid

Landschap

- Oude veenontginningsvlakte, dekzandruggetjes: micro relief aanwezig.
- Karakteristieke ontginningsstructuur, ontginningsassen en - kanalen duurzaam handhaven.
- Het zou logisch zijn om bestaande groen/blauwe structuren te verbinden met elkaar.
- Landschappelijke investeringen: grote waterretenties, singels en lanen.
- Groene corridor langs ontsluitingsweg realiseren.
- Oriëntatie van het bedrijvenpark naar N36 geeft een landschappelijk beeld met natuurlijke inpassing.
- Profiel totale breedte 34,50 meter, brede bermen zorgen hierin voor een groene uitstraling.
- Om de groene verbinding tussen het Herman Jansenpark en het Oude Kerkhof optimaal te houden is het van belang om hiervoor extra maatregelen te treffen om de randweg tussen de Schout Doddestraat en de Almeloseweg zo groen mogelijk in te passen.

Cultuurhistorie

- Kleinschalige strokenverkaveling: 7 of 14 m breedte tussen twee greppels in.
- Ruilverkaveling jaren 1960: kleinschalige strokenverkaveling verdwenen
- Herstellen kleinschalige strokenverkaveling door middel van beplanting.
- Het bestaande historische kerkhof behoudt haar prominente plek langs de randweg en vormt daarmee de groene entree naar het binnengebied.
- Het binnengebied van het bedrijvenpark krijgt een groenblauwe dooradering waarin monumentale bomen hun huidige standplaats behouden
- De kerkslag was een bijzonder onderdeel van het slagenlandschap van Vriezenveen. Deze was 112 meter breed, dezelfde breedte als de oorspronkelijke middeleeuwse hoeve/slag.
- Percelen werden opgedeeld door sloten en/of greppels. Daarlangs stonden singels met meidoorns, elzen, wilgen en eiken. De samenstelling van de bomen in de singel hing af van de rijkdom van en het vochtgehalte in de bodem. De singels waren niet alleen belangrijk als veekering, het hout werd ook gebruikt op de boerderij.
- Oude Kerkhof verdient een brede bufferzone omdat de cultuurhistorische en ecologische kwaliteiten van dit bosgebied minstens zo waardevol, zo niet waardevoller zijn van het onderzoeksgebied.
- Dit kan door groene structuren en landschappelijke investeringen in de vorm van waterretentie sturend te laten zijn voor eventuele toekomstige stedelijke ontwikkelingen.

Ecologie

- Het park ligt lager in het landschap dan haar omgeving en kan met hoge waterstanden ook vernatten.
- Riante groene invulling en aanbrengen van faunatunnels.
- Landschap omvormen tot een landschap wat natuur kan herbergen. Omvorming kan ook als ontwikkelingsaccent geadviseerd worden in het geval dat een landschap meer stedelijke functies herbergt.

Recreatie

- Wonen in ’t groen; groene parkachtige omgeving. Daarin wordt ook voor voetgangers en fietsers de connectie gezocht met bestaande structuren.
- De auto krijgt een ondergeschikte rol in de openbare ruimte en wordt langs de nieuwe randweg ontsloten met het bestaande dorp.
- De verbindingen die aangegaan worden met de noordrand van het plangebied worden dan voornamelijk langzaamverkeersverbindingen (fiets/wandel) die zullen aantakken op bestaande routes.

- Uit eerder onderzoek in opdracht van de gemeente (Mozaïek Vriezenveen, 2020, zie bijlage) is gebleken dat er een groen kralensnoer te leggen is van noord naar zuid, ongeveer op dezelfde lijn als de kerkslag.
- Als er geen maatregelen worden genomen zal het Oude Kerkhof geïsoleerd komen te liggen van het dorp waardoor de functie als groen en recreatief uitloopgebied sterk zal afnemen.
- Herman Jansenpark opwaarderen en een educatief aspect toevoegen over de historie van het gebied.
- Aantrekkelijke en veilige voetgangersoversteekplaatsen realiseren.

Klimaatadaptatie

- Maximale waterhoogte in het plangebied ten opzichte van de kade van Kanaal Almelo - de Haandrik = 0,5m. Hier dient bij de ontwikkeling rekening mee gehouden worden.
- Groenambities totale masterplan: 3/30/300 principe.
- Nieuwe bedrijventerrein krijgt een duurzame en groene uitstraling.

Schetsontwerp

Figuur 2: Schetsontwerp, zie bijlage voor grootformaat inclusief omgeving en legenda.

Kerkslag als basis voor ontwikkeling dorp(srand)

Kern van de ontwikkeling is de kerkslag gebruiken als onderlegger voor de ontsluiting en ontwikkeling als geheel. De uitgangspunten zijn leidend voor het schetsontwerp. Deze zijn op kaart weergegeven en vormen de basis voor de gewenste ruimteverdeling tussen de thema's. Het is een integraal schetsontwerp waarbij de

verschillende thema's samen een alternatieve omgeving en locatie scheppen voor de ontsluitingsweg en overige infrastructuur. Hierbij is ook inzicht gegeven in de omliggende gronden.

Hierna zijn per thema's puntsgewijs de uitgangspunten voor het ontwerp. Deze kijken als eerste naar de rondweg in relatie tot de ontwikkeling maar geven ook al aanknopingspunten voor de verre toekomst.

Landschap

- De kerkslag is herkenbaar(der) en beleefbaar(der) in de ontwikkeling van de dorpsrand.
- De kerkslag vormt een robuuste groene zone, en vormt de overgang tussen buitengebied en dorp en buitengebied en bedrijventerrein.
- Bestaande bomen en singels worden zoveel mogelijk behouden.
- Nieuwe singels met smalle/ondiepe greppels vormen het groene raamwerk voor bedrijventerrein en woningbouw.
- Scheiding fiets, wandel en auto infrastructuur, geen bermsloot parallel aan de infrastructuur.
- Hoofdinfrastructuur haaks op de kerkslag, pas aan de westzijde Schout Doddestraat een bocht.
- Afwisseling van open en gesloten ruimtes versterk beleving kerkslag.
- Meest open ruimte in plangebied als voorportaal begraafplaats.
- Slinger in de weg (bocht) ten oosten en ten westen begraafplaats, middenberm wel mogelijk voor begraafplaats.

Cultuurhistorie

- Verkavelingspatroon kerkslag herstellen als robuuste basis dorpsrand.
- Gebiedseigen singels: basissortiment van meidoorns, elzen, wilgen en eiken. 1-3m breedte op maaiveld inclusief greppel.
- Singels lopen door tot in de berm, doorgaande kronen over de infrastructuur.
- Niet alle oude lagen uitwissen: nieuwste erven en percelen vanuit ruilverkaveling inpassen.

Ecologie

- Doorgaande groenstructuren ontwikkelen voor grondgebonden en vliegende soorten.
- Waterstructuren ontwikkelen met ecologische meerwaarde.
- Inheems sortiment toepassen, passend op de bodemgesteldheid en ondergrond.

Recreatie

- Kleinschalig netwerk: fiets- en wandelpaden sluiten aan op omgeving.
- Inzetten op groen en routes vanuit het dorp naar N36 en landelijk gebied.
- Oost-west: autoroute ligt los van de overige infrastructuur, haaks op kerkslag.
- Noord-zuid: koppeling infrastructuur aan kerkslag.
- Hiërarchie in wandel infrastructuur, sterke koppeling met oude begraafplaats.
- Veilige oversteekplek (5m tussenberm) wandelaars koppelen aan open ruimte bij begraafplaats.

Klimaatadaptie

- Geen bermsloten parallel maar (nieuwe) greppels kerkslag benutten haaks op alle infrastructuur.
- Waterrentie bedrijventerrein koppelen aan kerkslag, percelen en (nieuwe) greppels benutten.
- Waterrentie in de kerkslag vormgeven, laagste delen van het maaiveld nu ingetekend op kaart.
- Groene middenberm bij oversteekplek, geen overbodige verharding of vluchtheuvels met verharding.

Referentiestudie oversteekplek

Het is van belang dat de gebiedskwaliteiten beleefd kunnen worden en de oude begraafplaats ontsloten blijft voor wandelaars. Om dit op een veilige en integrale manier te doen die aansluit bij de uitgangspunten van het schetsontwerp zijn hierna enkele referentiebeelden gegeven. Dit betreft een 50 km/u weg binnen de bebouwde kom met bomen in groene bermen. De bomen staan dicht op de weg inclusief en de weg heeft een groene en veilige oversteekplek.

Figuur 3: Oversteekplek met smalle groene middenberm met aan weerszijde dicht op de weg bomen + eekhoornbrug, Edeseweg Bennekom.

Figuur 4: Referentie brede groene middenberm met ruimte voor een boom, Edeseweg Bennekom (hier boom nog afwezig).

Figuur 5: Referentie (nieuwe) singel loopt door aan weerzijde weg met boom in middenberm, Centrale As Friesland.